

Улуттук өнүктүрүү форуму 2024:
**АДАМДЫК КАПИТАЛ
ЖАНА ТУРУКТУУ ӨНҮГҮҮ**

Бишкек 2024

Бизге онлайн
кошулуңуз

Форумдун максаты жана милдеттери

Тез өзгөрүп жаткан дүйнө шартында Кыргыз Республикасы үчүн «Адамдык капитал жана туруктуу өнүгүү» кезектеги Улуттук форуму актуалдуу өнүктүрүү маселелерин талкуулоого арналган негизги платформа болуп саналат. Ошондой эле Улуттук форум жакырчылыкты кыскартуу боюнча улуттук стратегиянын программаларынын (ККУС) жана өнүгүүнүн комплекстүү негиздеринин (КОР) салттарын улантып, бардык эл аралык өнөктөштөр жана адамдык өнүгүүнүн башка катышуучулары менен координациялоо үчүн келерки жылга мамлекеттин саясатынын пайдубалын түптөйт. Форум мамлекеттик органдардын өкүлдөрүн, Жогорку Кеңештин депутаттарын, жарандык коомду, эл аралык өнөктөштөрдү жана бизнес коомчулукту бириктирип, конструктивдүү диалог жана өз ара аракеттешүү үчүн мейкиндик түзөт. Бул аралыкта сектор аралык көз караш күч-аракеттерди координациялоого жана мамлекеттин адамдык капиталга байланыштуу стратегикалык милдеттерин ишке ашыруу үчүн чечимдерди кабыл алуунун негизин түзүүгө мүмкүндүк берет.

Форум ошондой эле туруктуу өнүгүүнүн глобалдык максаттарына шайкеш келүүнү камсыз кылуу менен глобалдык демилгелерди жана стандарттарды улуттук саясатка интеграциялоого жардам берген эл аралык кызматташтыкты жана мыкты тажрыйбалар менен бөлүшүүнү бекемдейт.

Форум адамдык капиталдын сапатын жогорулатууга жана анын өлкөнүн туруктуу өнүгүүсүндөгү ролун күчөндүрүүгө багытталган комплекстүү чечимдерди иштеп чыгуунун уникалдуу мүмкүнчүлүгүн түзөт.

«Адамдык капитал жана туруктуу өнүгүү» Улуттук форуму Туруктуу өнүгүү максаттарына (ТӨМ) жетүүнүн маанилүү инструменти болуп саналат. Мисалы, 2023-жылындагы Улуттук форум кедейчилик жана теңсиздик маселелерине арналган. Кыргыз Республикасы COVID-19 пандемиясына чейин кедейчиликти кыскартууда белгилүү жетишкендиктерге жеткен. 2023-жылга карата Туруктуу өнүгүүнүн отчетуна ылайык Кыргызстандын статистикалык натыйжалуулук индексинин деңгээли 81,5 баллды түзүп, Борбордук Азияда эң жогорку көрсөткүчкө ээ болгон (Казакстан – 78,2 балл, Өзбекстан – 70,6 балл, Тажикстан – 53,4 балл).

«Адам капиталы жана туруктуу өнүгүү» Улуттук форуму Кыргызстандын өнүгүү стратегияларын талкуулоодо маанилүү этап болууга багытталган. Форумдун негизги максаты – адамдык капиталды өнүктүрүү жаатында бардык кызыкдар тараптардын аракеттерин координациялоого бирдиктүү платформа түзүү. Санариптик доордо билимдин жана көндүмдөрдүн ролуна басым жасоо менен коомдун алдында турган негизги көйгөйлөрдү жана кыйынчылыктарды аныктоо. Келерки жылга мамлекеттин саясатын, анын ичинде адам капиталын өнүктүрүүгө багытталган демилгелерди жана стратегияларды жарыялоо жана талкуулоо. Билим берүүнү, илимди жана кесиптик даярдыкты өнүктүрүү боюнча демилгелердин үстүндө биргелешип иштөө үчүн мамлекеттик органдардын, жеке сектордун жана жарандык коомдун ортосунда натыйжалуу өз ара аракеттенүүнү орнотуу.

Ар бир жаран, ар бир үй-бүлө социалдык тармактын министрлеринен саламаттыкты сактоо, билим берүү жана жумуш орун менен камсыз кылуу көйгөйлөрүнө көңүл буруп жаткандыгы тууралуу белги алышы керек.

Ошентип, форумдун милдети жетишкен натыйжаларды билдирүүдөн тышкары, ар бир мамлекеттик орган үчүн коомдун атынан жана кызыкчылыгында жаңы социалдык заказды тариздөө болуп саналат. Эгер кандайдыр бир каршы пикир болсо, ал диалогого айланууга тийиш, ал эми кайрылуулар конструктивдүү өз ара аракеттешүүнүн тартибине айлануу керек. Жетишкендиктерди жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу жеткирилет. Мамлекеттик органдар жөнөкөй, түшүнүктүү жана жеткиликтүү түрдө форумга чейин да, андан кийин да маалымат берип гана тим болбостон, калктан кайра байланыш алуусу керек.

Улуттук өнүктүрүү форумунун 2024:
**Адамдык капитал
жана туруктуу өнүктүрүү**

Дата: 2024-жылдын 4-ноябры
Локация: Hyatt Regency Bishkek
отели

09:00–09:30

Катышуучулардын каттоосу / Учурашуу кофеси

Сессия 1

Учурашма сөздөр: Адамдык капитал — өнүгүүнүн
драйвери

*Модератор: Кыргыз Республикасынын Министрлер
Кабинетинин орун басары Э.Ж. Байсалов*

ЖАПАРОВ АКЫЛБЕК УСЕНБЕКОВИЧ

*Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин
Төрагасы — Кыргыз Республикасынын Президентинин
Администрациясынын Башчысы*

ИНМИН ЯН

Азия Өнүктүрүү Банкынын Вице-президенти

АНТЬЕ ГРАВЕ

*БУУнун Кыргыз Республикасындагы Турактуу
координатору Антье Граве тарабынан Башкы
катчынын атынан учурашуу билдирүүсү*

МИХАЛ РУТКОВСКИЙ

*Михал Рутковски, Дүйнөлүк Банктын адамдык
өнүктүрүү боюнча регионалдык директорунун
учурашуу сөзү*

ДУ ДЭВЭНЬ

Кытай Эл Республикасынын элчиси учурашуу сөзү

ЛЕСЛИ ВИГЕРИ

АКШнын элчиси учурашуу сөзү

09:30–09:40

09:40–09:50

09:50–10:00

10:00–10:10

10:10–10:20

10:20–10:30

10:30–10:40

10:40–10:50

10:50–11:00

11:00–11:10

11:10–11:20

Сессия 2

Адамдык капитал: убакыттын талабына ылайык сапат

Модератор: Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министринин биринчи орун басары Ч.С. Сейитов

АМАНГЕЛЬДИЕВ Д.ДЖ.

Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министри

«Стратегия-2030: Кыргыз Республикасын өзгөртүүдө адамдык капиталдын жаңы сапаты»

КАЗУТОШИ ЧАТАНИ

Эл аралык эмгек уюмунун жумуш орундарын түзүү боюнча улук адиси

«Эмгек чөйрөсүндөгү глобалдык тенденциялар: Кыргыз Республикасы үчүн тобокелдиктер жана мүмкүнчүлүктөр»

ПОЛОТОВА Ж.А.

Кыргыз Республикасынын Эмгек, социалдык камсыздоо жана миграция министри

«Кыргыз Республикасында адам жана татыктуу эмгек»

САРИЕВ Т.А.

Кыргыз Республикасынын Соода-Өнөржай палатасынын президенти.

«Бизнес — адамдык капиталын өнүктүрүүнүн булагы»

ОРАЗ СУЛТАНОВ

Социалдык коргоо жана эмгек бөлүмүнүн башкы адиси

«Убактылуу миграция — мүмкүнчүлүктөр, чакырыктар жана саясий чечимдер. Кыргыз Республикасында мисал»

ФОРУМДУН КАТЫШУУЧУЛАРЫНЫН АЧЫК ТАЛКУУСУ
(ЗАЛДАН) ЖАНА ЖЫЙЫНТЫКТАРЫ.

11:30–11:40

11:40–11:50

11:50–12:00

12:00–12:10

12:10–12:20

Сессия 3

Потенциалды ачуу: адамдык капиталды өнүктүрүү үчүн жөндөмдөр жана билим

Модератор: Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министринин орун басары Абазбек уулу Расул

КЕНДИРБАЕВА Д.Ш.

Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министри

«Алтын казык: Кыргызстандын сапаттуу адамдын потенциалын өнүктүрүү программасы»

ТИДИ ДЖЕЙСОН

БУУ системасынын, Эл аралык миграция уюмунун жумушчу күчүнүн мобилдүүлүгү жана адамдык өнүгүү боюнча улук эксперти

«Миграциянын эмгек рыногуна таасири»

ЗУЛЬХАРНЕЕВ А.Ф.

Россызматташуунун Кыргыз Республикасындагы өкүлчүлүгүнүн жетекчиси

«Россызматташуу алкагында Билим берүү тармагында кызматташуунун пландары жана перспективалары»

АМЕЛИЯ ДЭВИ

ЮНИСЕФтин Чыгыш - социалдык секторлорду каржылоо жана адамдык потенциалды өнүктүрүү департаментинин эксперти, Амелия Дэви

«Адам капиталын калыптандырууда социалдык чөйрөгө инвестициялардын ролу»

БАКТЫГУЛЬ ОМУРЗАКОВА

Азия өнүктүрүү банкы, социалдык сектордун долбоорлору боюнча адис

«Туруктуу экономикалык өнүгүү үчүн кесиптик билим берүү жана сапаттуу жумуш орундары»

ФОРУМДУН КАТЫШУУЧУЛАРЫНЫН АЧЫК ТАЛКУУСУ
(ЗАЛДАН) ЖАНА ЖЫЙЫНТЫКТАРЫ.

12:30–13:30

ТҮШКҮ ТЫНЫГУУ

Сессия 4

Дүйнөлүк чакырыктар жана келечектеги мүмкүнчүлүктөрү

Модератор: Кыргыз Республикасынын Министрлер
Кабинетинин орун басары Э.Ж. Байсалов

ДЖЕФФРИ САКС

Профессор, экономист

Онлайн чыгып сүйлөө

ГЕОРГИЙ ЙОРДАНОВ

Башкаруучу директор, Европа жана Түндүк Африканын
өнүгүп жаткан экономикадагы мамлекеттик сектору
боюнча бөлүмдүн башчысы, CitiBank (Лондон)
улук кредит адиси

«Санариптик көндүмдөрдү өнүктүрүүгө
комплексүү мамиле»

Сессия 5

Күчтүү адам капиталы үчүн дени сак улут

Модератор: И.К. Ахунбаев атындагы Кыргыз мамлекеттик
медициналык академиясынын ректору, профессор, медицина
илимдеринин доктору И. О. Кудайбергенова

ИСМАИЛОВ М.А.

Кыргыз Республикасынын Саламаттыкты сактоо
министринин биринчи орун басары

«Ден соолук — адамдык капиталды
сактоого кам көрүү»

13:30–13:40

13:40–13:50

13:50–14:00

14:00–14:10

КУДАЙБЕРГЕНОВА И.О.

Кыргыз мамлекеттик медицина академиясынын
ректору, профессор, медициналык илимдердин доктору

«Адистерди даярдоодо лидерликке
умтулуу»

14:10–14:20

СОФИЯ ШАКИЛ

Адамдык жана социалдык өнүгүү боюнча директору,
Борбордук, Батыш жана Чыгыш Азия, Азиаттык
өнүктүрүү банкы

«Саламаттык сактоо системасын
трансформациялоо: Санариптик саламаттык
сактоо инициативаларына инвестициялар»

14:20–14:30

СВЕН НИЛЬСЕН

Экономист по здравоохранению Всемирного банка

«Кыргызстандын калкын саламаттык
сактоодо жеке каражаттарын жогору
чыгымдардан коргоо»
Онлайн чыгып сүйлөө

ФОРУМДУН КАТЫШУУЧУЛАРЫНЫН АЧЫК ТАЛКУУСУ
(ЗАЛДАН) ЖАНА ЖЫЙЫНТЫКТАРЫ.

14:50–15:30

Сессия 6

Өнүктүрүү боюнча өнөктөштөрдүн жана эки тараптуу өнөктөштөрдүн 2024-жылдагы өнүгүү форумунун жыйынтыктары жөнүндө ой жүгүртүүлөрү

Модератор: БУУнун Кыргыз Республикасындагы туруктуу координатору
Антъе Граве

МЭРИЛИН ЙОЗЕФСОН

Европа Биримдигинин Элчиси

СОФИЯ ШАКИЛ

Азия өнүктүрүү банкынын, Борбордук, Батыш жана Чыгыш Азиянын адамдык жана социалдык өнүгүү боюнча директору

ТАТЬЯНА ПРОСКУРЯКОВА

Дүйнөлүк банктын Борбордук Азия боюнча аймактык директору

БАЙСАЛОВ ЭДИЛЬ ЖОЛДУБАЕВИЧ

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин орун басары Э.Ж. Байсаловдун сын пикири жана жыйынтыктары

15:30–16:00

16:00–17:00

ЖЫЙЫНТЫКТООЧУ КОФЕ (ФУРШЕТ)

09:00–09:30

09:30–12:00

12:00–15:00

2024-жылдын 5-ноябры

Форумдун экинчи күнү

Жалпы чогулуу жана чыгуу

ЖЧК Текстиль Транс өндүрүшүнө экскурсия

Чынгыз Айтматовдун үй-музеине баруу

РЕСПУБЛИКАЛЫК БЮДЖЕТТИН ЖАНА ӨНӨКТӨШТӨРДҮН КАРАЖАТТАРЫНЫН ЭСЕБИНЕН 52 САЛАМАТТЫК САКТОО МЕКЕМЕСИНИН ИНФРАСТРУКТУРАСЫН ЖАКШЫРТУУ (948,6 МЛН СОМ)

- Ысык-Көл облустук бириктирилген 350 орундуу оорукананын имаратынын курулушу башталды.
- Ысык-Көл облусунун 60 орундуу дарыгерлик практика борборунун курулушу аяктоодо.
- Ош шаардык 300 орундуу клиникалык ооруканасынын көп профилдүү стационарынын курулушу аяктоодо.
- Жалал-Абад шаарында перинаталдык борбордун курулушу башталды.
- Базар-Коргон районунун Ооган-Талаа айылындагы 80 орундуу оорукананын курулушу аяктады.
- 100 орундуу балдар ооруканасынын курулушу башталууда.
- 100 орундуу оорукананын курулушу Бишкек шаарынын "Ак-Ордо 3" конушунда ишке киргизилди.

МАМЛЕКЕТТИК-ЖЕКЕ ӨНӨКТӨШТҮК

Саламаттык сактоо уюмдарында
6 компьютердик томограф
орнотулду

ООРУКАНАНЫН ИНФРАСТРУКТУРАСЫН МОДЕРНИЗАЦИЯЛОО

Жалал-Абад облустук 105 орундуу клиникалык оорукананын курулушу аяктады.

96 орундуу Р.Г. Бауэр атындагы Жалал-Абад облустук кургак учукка каршы диспансеринин курулушу аяктады.

Улуттук госпиталда жаңы борборлоштурулган тез медициналык жардам бөлүмү региондордун борборлоштурулган КТ жана МРТ Сүрөт борбору пайдаланууга берилди

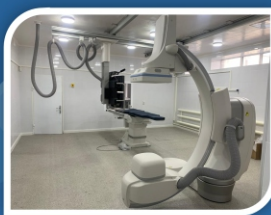
Академик М. Миррахимов атындагы Улуттук кардиология жана терапия борборунда, НУР комплекстүү диагностика бөлүмү ишке берилди.

2020-2024-ЖЫЛДАР АРАЛЫГЫНДА ДҮЙНӨЛҮК БАНКТЫН ФИНАНСЫЛЫК КОЛДООСУ МЕНЕН ИШКЕ АШЫРЫЛГАН ДОЛБООРЛОР:

"Баштапкы медициналык-санитардык жардамдын сапатын жогорулатуу программасы"
2021-2024-жылы. Дүйнөлүк Банк

- «Кыргызстанда табигый кырсыктардын тобокелдигине туруктуулукту жогорулатуу» (ERIK-CERC)" - 9,0 млн. АКШ доллары.
- «COVID-19 үчүн өзгөчө кырдаал долбоору» - 12,1 миллион АКШ доллары.
- «COVID 19 өзгөчө кырдаал долбоору үчүн кошумча каржылоо» - 20,0 млн АКШ доллары.
- «Баштапкы медициналык-санитардык жардамдын сапатын жогорулатуу программасы» - 37,0 млн. АКШ доллары.

САУД ӨНҮКТҮРҮҮ ФОНДУ(ФФР)

ЖАПОН ӨКМӨТҮНҮН ДОЛБООРЛОРУ

"Бишкек шаардык мамлекеттик тез жардам балдар ооруканасын реконструкциялоо жана кеңейтүү" долбоору жалпы бюджетти 30,0 млн АКШ доллары менен Сауд Өнүктүрүү фонду тарабынан каржыланат. Долбоорду ишке ашыруу башталгандан бери 7,0 млн АКШ доллары өздөштүрүлдү.

Бишкек шаарында жана Чүй облусунда медициналык жабдууларды жакшыртуу жалпы бюджет - 999,0 млн. япон иени (7,5 млн. АКШ)

ГЕРМАНИЯ ӨНҮКТҮРҮҮ БАНКЫ(KFW)

Бишкек шаары: перинаталдык борбору жана кургак учук ооруканалары ачылды

Талас шаарында перинаталдык борбордун курулушу башталды, Ош шаарында курулуш боюнча тендердин биринчи этабы өттү

**ЭКИ ТАРАПТУУ КЫЗМАТТАШТЫК
АЛКАМЫНДАГЫ ДОЛБОРЛОР**

2021-2023-жылдары
**361 тез жардам жана
санитардык тазалоочу
унаалар алынган**

**"КЫРГЫЗФАРМАЦИЯ" РЕСПУБЛИКА БОЮНЧА 92
"ЭЛ АМАН" ДАРЫКАНАСЫ АЧЫЛДЫ**

2024-жылдын 1-январынан тартып "Эл Аман" дарыкана тармагы аркылуу 663 314,1 миң сом суммасында фармацевтикалык продукция сатылган.

